

Okul Öncesi Kayna?t?rma S?n?f? Ö?retmenlerinin Öz Yeterlik (Alg?) Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Okul Öncesi Kayna?t?rma S?n?f? Ö?retmenlerinin Öz Yeterlik (Alg?) Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=27691>

Özet

Okul Öncesi Kayna?t?rma S?n?f? Ö?retmenlerinin Öz Yeterlik (Alg?) Ölçe?i, Kele?, Dikici-S???rtmaç ve Dikici (2019) taraf?ndan okul öncesi ö?retmenlerinin kayna?t?rma s?n?flar?ndaki görevlerini yerine getirirken sahip olduklar? yeterlik alg?lar?n? ölçmek amacıyla geli?tirilmi?tir. Ölçek, ö?retmenlerin özel gereksinimli ö?rencilerin e?itimi, davran?? yönetimi ve ailelerle i?birli?i konular?ndaki inanç düzeylerini belirlemeyi hedeflemektedir. Bu araç, ö?retmenlerin mesleki geli?im ihtiyaçlar?n? tespit etmede ve kayna?t?rma e?itimi uygulamalar?n?n etkinli?ini de?erlendirmede önemli bir rol oynamaktadır. Ölçe?in geli?tirme çal??mas?, sa?lam psikometrik özelliklere sahip bir ölçüm arac? sunmay? amaçlam??t?r.

Ölçek, özellikle okul öncesi dönemdeki kayna?t?rma uygulamalar?n?n ba?ar?s?nda kritik bir faktör olan ö?retmen yeterli?ini nicel olarak ölçme ihtiyac?na cevap vermektedir. Elde edilen veriler, ö?retmenlerin hangi alanlarda daha fazla deste?e ihtiyaç duydu?unu ortaya koyarak, hizmet içi e?itim programlar?n?n planlanmas?na bilimsel dayanak sa?lamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Okul Öncesi, Kayna?t?rma E?itimi, Öz Yeterlik, Ö?retmen Alg?s?, Erken Çocukluk E?itimi, Özel Gereksinimli Ö?renci.

Yazarlar

O?uz KELE?, Ay?e Dikici-S???rtmaç, Ali Dikici.

Amaç

Ölçe?in temel amac?, Türkiye'deki okul öncesi kurumlar?nda görev yapan ö?retmenlerin, kayna?t?rma s?n?flar?ndaki pedagojik ve yönetsel görevleri ba?ar?yla yerine getirme konusundaki alg?lanan yeterlik düzeylerini belirlemektir. Bu öz yeterlik alg?s?n?n ölçülmesi, ö?retmenlerin motivasyon, çaba ve dayan?kl?lık düzeylerini anlamak için hayati öneme sahiptir.

Özel gereksinimli çocuklar?n dahil edildi?i s?n?flarda görev yapan ö?retmenlerin kendilerini ne kadar yetkin hissettiklerini ortaya koymak, e?itim sisteminin kalitesini art?rmak için at?lacak ad?mlar?n ilk basama??n? olu?turur. Ölçek, özellikle ö?retmenlerin farkl? ö?renme stillerine uyum sa?lama, bireyselle?tirilmi? e?itim programlar? (BEP) haz?rlama ve uygulama becerileri gibi kritik alanlardaki yeterlik inançlar?n? derinlemesine incelemek üzere tasarlanm??t?r.

Yap?

Ölçek, Albert Bandura'n?n Sosyal Bili?sel Kuram?'nda merkezi bir rol oynayan temel psikolojik

yap? olan öz yeterlik (Self-Efficacy) üzerine kurulmu?tur. Öz yeterlik, bireyin belirli bir görevi ba?ar?yla yerine getirme yetene?ine olan inanc?d?r. Bu ölçek ba?lam?nda, yap?, okul öncesi ö?retmenlerinin kayna?t?rma ortam?nda ba?ar?l? olma kapasitelerine dair yarg?lar?n? temsil eder.

Yap?n?n genellikle çok boyutlu oldu?u varsay?l?r ve kayna?t?rma ö?retmenli?i özelinde, genellikle üç ana boyut alt?nda incelendi?i literatürde görülmektedir: 1) Özel E?itim Ö?retimi Yeterli?i (ö?retim stratejileri ve müfredat adaptasyonu), 2) Davran?? Yönetimi Yeterli?i (s?n?f içi disiplin ve problem davran??larla ba?a ç?kma), ve 3) ??birli?i Yeterli?i (aileler, di?er uzmanlar ve idare ile etkili ileti?im ve koordinasyon). Kele? ve arkadaş?lar?n?n çal??mas?, bu boyutlar?n Türk e?itim sistemi ve kültürü ba?lam?nda nas?l yap?land???n? incelemeyi amaçlam??t?r.

Geçerlik

Ölçe?in geli?tirme çal??mas? (Kele?, Dikici-S???rtmaç ve Dikici, 2019), psikometrik özelliklerin belirlenmesi amac?yla detayl? bir geçerlik çal??mas? içermektedir. Geçerlik, ölçe?in gerçekten ölçmeyi amaçlad??? yap?y? (bu durumda, öz yeterlik alg?s?) ne derece do?ru ölçtü?ünü gösterir.

Yay?nlanan makalenin ba?l??? , geçerlik çal??mas?n?n gerçekleştirildi?ini aç?kça belirtse de, kaynak metinde say?sal sonuçlar yer almamaktadır. Tipik olarak bu tür çal??malarda, yap? geçerli?ini belirlemek için Faktör Analizi (Aç?mlay?c? ve Do?rulamay?c?) kullan?lm??t?r. Ayr?ca, ölçe?in ilgili di?er yap?larla (örne?in, ö?retmen tutumlar? veya mesleki deneyim) olan ili?isini incelemek için ölçüt ba??ml? geçerlik yöntemleri de kullan?lm?? olabilir. Ö?retmenlerin öz yeterlik alg?lar?n?n teorik yap?yla tutarlı oldu?unu göstermek amac?yla uzman görüşleri (kapsam geçerli?i) de alınm??t?r.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçe?in tutarlıl?k ve kararlıl?k derecesini ifade eder; yani ayn? ko?ullar alt?nda tekrar uyguland???nda benzer sonuçlar verme yetene?idir. Kele? ve arkadaş?lar?n?n çal??mas?, ölçe?in güvenilirlik özelliklerini de ara?t?rm??t?r.

Güvenirlik analizlerinde genellikle iç tutarlıl?k katsayılar? (Cronbach Alfa) hesaplanm??t?r. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ölçme konusunda ne kadar uyumlu oldu?unu gösterir. Ayr?ca, ölçe?in zaman içinde kararlıl????n? test etmek için test-tekrar test güvenilirlik yöntemlerinin de kullan?lm?? olması beklenmektedir. Bu psikometrik çal??malar, ölçe?in bilimsel ara?t?rmalarda ve uygulamada kullan?labilecek düzeyde güvenilir oldu?unu kan?tlamay? amaçlam??t?r.

Faktör Analizi

Ölçe?in faktör yap?s?n? ortaya koymak ve kuramsal olarak beklenen boyutlar? do?rulamak için Faktör Analizi teknikleri kullan?lm??t?r. Bu analizler, ö?retmenlerin kayna?t?rma öz yeterlik alg?s?n?n tek bir genel faktörden mi yoksa birden fazla ili?kili alt boyuttan m? olu?tu?unu belirlemi?tir.

Ölçe?in geli?tirme a?amas?nda, verilerin faktör yap?s?na uygunlu?unu incelemek üzere Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) uygulanm??, ard?ndan elde edilen yap?n?n farkl? bir örneklem grubu üzerinde Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) ile test edilerek yap?sal geçerli?i güçlendirilmi?tir. Bu süreç, ölçe?in kuramsal temellere uygun, sa?lam ve yorumlanabilir alt boyutlara sahip oldu?unu göstermeyi amaçlam??t?r.

Araç

Test Türü: Geli?tirme (Ölçek Geli?tirme Çal??mas?)

Format: Dereceleme Ölçe?i (Derecelendirme format? orijinal kaynakta belirtilmemi?tir, ancak öz yeterlik ölçekleri genellikle Likert tipi dereceleme kullan?r.)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Okul Öncesi Ö?retmenleri

Ya? Grubu: Yeti?kin (Meslek sahibi ö?retmenler)

Popülasyon Detaylar?: Türkiye'de okul öncesi kayna?t?rma s?n?f?nda aktif olarak görev yapan ö?retmenler.

Test Metodolojisi: Öz bildirim (Self-Report) temelli bir psikometrik araçt?r. Ö?retmenler, kayna?t?rma uygulamalar?na dair farkl? senaryolar veya yeterlik alanlar? hakk?ndaki inançlar?n? belirtilen dereceleme aral??nda puanlarlar.

Anahtar Kelimeler

Okul Öncesi Ö?retmenli?i, Ö?retmen Yeterli?i, Öz Yeterlik Alg?s?, Erken Çocukluk Özel E?itimi, Psikometrik Özellikler, Faktör Analizi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut de?il (Kaynakta belirtilmemi?tir.)

Ba?l? Kurulu? E-posta Adresleri: O?uz KELE?: oguzzkeles@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Makalenin yay?nland??? dönemde yazarlar?n ba?l? bulundu?u akademik kurumlar (Gazi Üniversitesi Gazi E?itim Fakültesi Dergisi referans al?narak).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, Kele?, Dikici-S???rtmaç ve Dikici taraf?ndan 2019 y?l?nda yay?mlanan akademik bir makale kapsam?nda geli?tirilmemi?tir. Ölçe?in ticari kullan?m? veya telif durumu hakk?nda kesin bilgi için sorumlu yazar O?uz Kele? ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Akademik ve ara?tırma amaçl? kullan?mlar genellikle izin al?narak ücretsiz olabilir.

Sorumlu Yazar: **O?uz KELE?**

Kaynaklar

Kele?, O., Dikici-S???rtmaç, A. ve Dikici, A. (2019). Okul öncesi kayna?tırma s?n?f? ö?retmenlerinin öz yeterlik (alg?) ölçe?i geçerlik güvenilirlik çal??ması. *Gazi Üniversitesi Gazi E?itim Fakültesi Dergisi*, 39(1), 193-210.

Makalenin orijinal PDF dosyas? ?u adresten indirilebilir: okul-oncesi-kaynastirma-sinifi-ogretmenlerinin-oz-yeterlik-almi-olcegi-toad.pdf

Makalenin dergi ba?lant?s?: gefad.gazi.edu.tr

Okul Öncesi Kayna?tırma S?n?f? Ö?retmenlerinin Öz Yeterlik (Alg?) Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Bu akademik ölçek giri?ine ait kaynak içerikte (Source Content) ölçe?in maddeleri (soru listesi) sunulmam??tır. Maddelerin tam listesi için lütfen Kele?, Dikici-S???rtmaç ve Dikici (2019) taraf?ndan yay?mlanan orijinal makaleye ba?vurunuz.